

6. Халатур С. М. Особливості становлення фінансового ринку України / С. М. Халатур // Вісник Дніпропетровського державного аграрного університету. – 2013. – № 1 (31).– С. 170–172.

7. Юрій С. І. Ринок фінансових послуг як інституційна основа ринкової економіки / С. І. Юрій, О. О. Луцишин // Фінанси України. – 2010. – № 11. – С. 48–59.

Хорнат А. О., ст. гр. ФСТЗм-11
Костецький В. В., к.е.н., доцент

МЕТОДИЧНІ ПІДХОДИ ДО ЕФЕКТИВНОГО УПРАВЛІННЯ ОБОРОТНИМИ АКТИВАМИ АГРАРНОГО ПІДПРИЄМСТВА

Проблема управління оборотними активами підприємства аграрного сектору економіки є складною й багатогранною, оскільки менеджменту сільськогосподарських фірм необхідно одночасно забезпечувати збереження необхідного рівня платоспроможності із досягненням достатнього для успішного функціонування рівня прибутковості, враховуючи при цьому притаманні для галузі особливості кругообігу фінансових ресурсів.

Різні аспекти управління оборотними активами досліджувались у працях вітчизняних і зарубіжних вчених, серед яких можна відмітити В. П. Бечка [1], І. О. Бланка [2], М. Я. Дем'яненка [3], В. В. Ковальова [4], С. П. Панич [5], Г. В. Савицької [6] та ін. Тим не менше, проблему пошуку ефективних методичних підходів до вказаного управління з врахуванням специфіки фінансово-господарської діяльності аграрних підприємств на сьогоднішній день не можна вважати остаточно вирішеною.

Розглянемо методики і підходи, спрямовані на підвищення ефективності управління оборотними активами, які нині є найбільш актуальними, набули широкого поширення та можуть бути прийнятні в системі фінансового менеджменту аграрних підприємств. Так, І. О. Бланком запропоновано чітку послідовність етапів реалізації політики управління оборотними активами, яка зводиться до проведення аналізу динаміки їхнього складу та структури, показників ефективності використання цих активів, формування їх необхідного обсягу, раціоналізації й оптимізації структури джерел фінансування [2, с. 301–380]. Значення цієї методики полягає у визначенні підходів до управління як загальним складом оборотних активів, так і в розрізі їх конкретних видів (запасів, дебіторської заборгованості, грошових коштів тощо).

Г. В. Савицька [6, с. 288–295, 406–420] пропонує застосовувати сукупність показників, необхідних для оцінки ефективності використання оборотних активів, у поєднанні з факторним аналізом і концентрацією зусиль на деталізованому дослідженні матеріальної частини таких активів. Практична

значимість подібної методики полягає у виявленні впливу чинників на індикатори функціонування оборотних коштів, обчисленні резервів зростання оборотності та рентабельності оборотних активів, виручки, прибутку, виявленні можливих резервів скорочення оборотних активів аграрного підприємства.

В. В. Ковальов, акцентуючи увагу на доцільності застосування короткострокового кредиту для фінансування поточних активів, наводить чотири моделі управління оборотними активами, наголошуючи на тому, що частка короткострокових зобов'язань у складі джерел формування оборотних коштів зростає від моделі до моделі послідовно («консервативна – компромісна – агресивна – ідеальна модель»), а ризик порушення ліквідності при цьому має протилежну динаміку [4, с. 275–279].

Узагальнюючи критичний огляд ще й інших (окрім розглянутих вище) методик управління оборотними активами, можна констатувати, що для підвищення ефективності такого управління доцільно синтезувати всі наявні методичні підходи. Іншими словами, вони повинні взаємно доповнювати один одного, забезпечуючи при цьому не лише комплексний, послідовний, а й гнучкий механізм формування, оптимізації та поповнення оборотних активів.

На нашу думку, на початковому етапі управління оборотними активами аграрних підприємств потрібно проаналізувати: а) динаміку частки оборотних активів у загальній величині активів; б) співвідношення темпів зміни середньої величини оборотних активів з темпами зміни обсягів реалізації продукції; в) динаміку частки основних груп оборотних активів у загальній величині активів і тенденції зміни їхньої оборотності; г) динаміку показників ефективності використання оборотних активів (коефіцієнта оборотності, тривалості одного обороту, коефіцієнта завантаження, рентабельності оборотних активів); д) кількісний вплив чинників на зміну згаданих індикаторів. Подібна послідовність дасть змогу виявити резерви прискорення оборотності та надлишки оборотних коштів, а також обчислити резерви зростання виручки, прибутку та рентабельності оборотних активів.

Потім доцільно визначити потребу в оборотних активах, виходячи із запланованого обсягу виробництва та реалізації, з використанням розрахункових нормативів за окремими групами цих активів і загалом по аграрному підприємству.

Одним з пріоритетних аспектів у політиці управління оборотними активами виступає формування раціональної структури джерел їх фінансування. Внаслідок сезонності сільськогосподарського виробництва та розбіжності моментів відвантаження продукції та її оплати, потреба в оборотних активах в аграрних компаніях упродовж року суттєво змінюється. Якщо для фінансування постійної частини оборотних активів використовують власні та притримані до них кошти, то для покриття змінної частини таких активів доцільно застосовувати механізм короткострокового кредитування –

комерційний кредит та інші форми банківського кредитування (овердрафт, кредитні лінії, кредит під облік векселів, форфейтинг), а також сучасні форми рефінансування дебіторської заборгованості (зокрема, факторинг).

Таким чином, запропонований спосіб управління оборотними активами аграрних підприємств: дає змогу врахувати результати аналізу складу, структури, рентабельності оборотних активів та їхніх компонентів; встановити вплив різних чинників на показники ефективності функціонування оборотних активів, виявити резерви їхнього зростання; визначити обсяг можливого вивільнення коштів з обороту; виявити та реалізувати резерви зростання виручки і прибутку; оптимізувати й оперативно регулювати потребу в окремих видах оборотних активів з метою мінімізації витрат і максимізації прибутку.

Література

1. Бечко В. П. Формування та ефективність використання оборотних засобів сільськогосподарських підприємств / В. П. Бечко; за ред. академіка УАН М. Я. Дем'яненка. – Умань: СПД Сочінський, 2008. – 136 с.
2. Бланк И. А. Основы финансового менеджмента: в 2 т. / И. А. Бланк. – Т. 1. – К.: Ника-Центр, 1999. – 592 с.
3. Дем'яненко Н. Я. Рекомендации по определению эффективности использования оборотных средств в сельскохозяйственных предприятиях / Н. Я. Демьяненко. – К.: Урожай, 1989. – 32 с.
4. Ковалев В. В. Финансы организаций (предприятий): учебник / В. В. Ковалев. – М.: Велби, Проспект, 2006 – 352 с.
5. Панич С. П. Структура оборотних засобів сільськогосподарських підприємств / С. П. Панич // Економіка АПК. – 2009. – № 2. – С.40–45.
6. Савицкая Г. В. Анализ хозяйственной деятельности предприятий АПК: учебник / Г. В. Савицкая. – [8-е изд., испр.]. – М.: ИНФРА-М, 2011. – 654 с.

Цьома Р. В., ст. гр. ФСГм-11
Рендович П. М., к.е.н.

ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ ОРГАНІЗАЦІЇ ДІЯЛЬНОСТІ РЕКРЕАЦІЙНО-ОЗДОРОВЧОГО КОМПЛЕКСУ РЕГІОНУ

На сучасному етапі розвитку суспільства суттєво зростає роль рекреації в усіх сферах життєдіяльності людини. Стан розвитку економіки на сьогоднішній день характеризується зростанням соціальної напруги у суспільстві, інтенсифікацією витрат сил людини у процесі праці, посиленням негативного впливу навколишнього середовища на стан здоров'я людини. А це все зумовлює суттєве зростання ролі збереження та укріплення людського потенціалу за допомогою відпочинку. Адже саме рекреація сприяє відновленню та розвитку фізичних і духовних сил людини, її працездатності та здоров'я.